

Vesa Kallio kesk

Kirjallinen kysymys häiriöttömistä ja toimintavarmista tietoliikenneyhteyksistä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen kaupungeissa ja suurimmissa taajamissa valokuituverkkojen rakentaminen etenee markkinaehtoisesti, koska suomalaiset ja kansainväliset sijoittajat ovat valmiita investoimaan valokuituverkkojen rakentamiseen hyvän pääoman pitkäaikaisen tuoton saamiseksi. Maaseudun valokuituverkkojen rakentamista sijoittajat pitävät riskinä. Jotta kehitys koko Suomessa olisi tasapuolista, tarvitaan valokuituverkkojen rakentamiseen yhteiskunnan tukea etenkin itäisessä Suomessa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan 20.6.2023 on tavoitteeksi kirjoitettu seuraavaa: "Koko maan kattaviin, riittävän nopeisiin ja häiriöttömiin tietoliikenneyhteyksiin kohdennetaan riittävät resurssit. Hallitus arvioi tarvetta jatkaa laajakaistatukiohjelmaa kiinteiden yhteyksien rakentamiseksi alueille, joille ne eivät rakennu markkinaehtoisesti."

Operaattoreiden tekemä 3G-verkon lopettaminen huononsi puhelinyhteyksiä, koska 3G-verkossa oli puheensiirto-ominaisuus. Nyt puhe siirretään 4G-verkossa datana eikä 5G-verkossa siirretä puhetta. Koko Suomessa ja etenkin itäisessä Suomessa on erittäin paljon huonoja puhelimen kuuluvuuskohtia. Traficomien tekemät mittaustulokset kiinteistöjen ulkopuolella eivät kerro todellista puhelinkuuluvuustilannetta sekä ulkona että kiinteistön sisällä. Huonoissa 4G-verkon kuuluvuuskohtissa puhe katkeilee ja erityisesti näin tapahtuu nousevan dataliikenteen puheluissa, koska nouseva dataliikenne on keskimäärin vain 1/10—1/15 laskevan dataliikenteen nopeudesta. Jos esimerkiksi nouseva dataliikenne on 0,3—0,8 Mbits, niin puhe katkoo varmasti eikä siitä saa selvää.

Jotta puhe- ja dataliikenne paranisi kiinteistöissä ja junien sisällä, tarvitaan tiheämpää matkapuhelinten tukiasemien verkostoa etenkin haja-asutusalueilla, jollaiseksi voidaan luokitella käytännössä koko itäinen Suomi suurimpien kaupunkien keskustaajamia lukuun ottamatta.

Keinoina häiriöttömään puhe- ja dataliikenteeseen ovat mm. kaikkien tukiasemamastojen yhteiskäyttö, jolloin kaikkien mobiilioperaattoreiden tukiasemat ovat kaikissa mastoissa. Tarvitaan myös uusia tukiasemamastoja ja kattavaa valokuituverkkoa. Samalla kun rakennetaan yritys- ja kiinteistöille sekä pysyville- ja vapaa-asunnoille valokuituyhteys, niin voidaan rakentaa edullisesti myös matkapuhelinmastoilta valokuituyhteys, jolloin myös mobiilioperaattoreiden palvelut paranevat. Kiinteistöjen valokuituyhteys auttaa myös kotitalouksia soittamaan mobiilioperaattoreiden wifi-puheluita häiriöttömästi sekä ulkona että kiinteistöjen sisällä.

Kirjallinen kysymys KK 490/2025 vp

Lainsäädäntö edellyttää, että kaikilla kuluttajilla ja yrityksillä on oikeus saada tietyt kohtuuhintaiset ja toimivat viestinnän peruspalvelut, eli yleispalvelut kotiinsa tai yrityksen toimipisteeseen. Ohje määrittelee yleispalvelun piiriin vain kuluttajien pysyvät asunnot. Yleispalveluvelvoite ei ota huomioon monia vapaa-ajanasuntoja, joissa tehdään etätyötä eikä yritysten kiinteistöjen sisäkuuluvuutta.

Traficomien viestinnän yleispalvelulla tarkoitetaan kiinteää tai langatonta puhelinliittymää ja 5 megan laajakaistaliittymää. Viiden megan laajakaistaliittymällä Traficomien ohjeissa tarkoitetaan 5 megan laskevan dataliikenteen nopeutta, mikä merkitsee monissa puhelimen huonoissa kuuluvuuskohdissa alle megan nousevan dataliikenteen nopeutta, minkä seurauksena puhelut alkavat näissä kohdissa katkoa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä hallitusohjelmansa toteuttamiseksi ja sen myötä kiinteiden yhteyksien rakentamiseksi alueille, joille ne eivät rakennu markkinaehtoisesti,

mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä tai on ryhtynyt, jotta jokaisella suomalaisella ja etenkin itäisen Suomen kiinteistöillä on häiriötön ja toimintavarma puhelin- ja datayhteys kiinteistön sisällä ja sen välittömässä läheisyydessä kiinteistön ulkopuolella sekä junissa sisällä,

aikooko hallitus edellyttää, että teleoperaattorit hyödyntävät kaikki olemassa olevat mastot puhelin- ja datayhteyksien takaamiseksi koko maassa, myös ne, jotka ovat jääneet tyhjiksi operaattoreiden ajettua 3G-verkon alas, ja

mitä hallitus aikoo tehdä, jotta yleispalveluvelvoite määriteltäisiin nousevan dataliikenteen mukaan, jolloin toimintavarmat ja häiriöttömät puhe- ja datayhteydet toteutuisivat Suomessa ja etenkin itäisessä Suomessa?

Helsingissä 29.1.2026

Vesa Kallio kesk